

Protokół

6. posiedzenia I. sesyi VII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 11. stycznia 1896.

Początek posiedzenia o godzinie 11. min. 20. przed południem.	498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 517, 519, 523,
Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni.	524, 525, 529, 530, 535, 536, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 557, 559, 560, 561, 562, 563, 565, 567, 568, 569, 570, 571, 572
Sekretarze: Modest Karatnicki, Stanisław Niezabitowski, Mieczysław Urbański, Zdzisław Tarnowski.	
Obecnych posłów 122.	Komisji petycyjnej, L. s.: 459, 470, 533, 534, 537, 538.
Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radea dworu Włodzimierz hr. Łoś.	Komisji gospodarstwa kraj., L. s.: 460, 468, 480, 483, 556, 558, 566.
Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.	Komisji prawniczej, L. s.: 461, 581.
Marszałek zawiadamia, że protokół czwartego posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów; zaś protokół piątego posiedzenia złożony jest w biurze marszałkowskiem do do przejrzenia.	Komisji drogowej, L. s. 464.
Marszałek zawiadamia, że udzielił urlopów pp.: Osuchowskiemu na 3, Zamoyowskiemu na 8 dni, Cieleckiemu ponownie na 1 dzień.	Wydziałowi krajowemu, jako komisiyi, L. s.: 465.
Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 11. stycznia b. r., które przydzielono następującym komisjom:	Komisji administracyjnej, L. s.: 467, 472.
Komisji budżetowej, L. s.: 448, 463, 463, 466, 471, 473, 475, 476, 477, 478, 479, 482, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497,	Komisji szkolnej, L. s.: 469, 515, 516, 518, 520, 521, 522, 526, 527, 528.
	Komisji gminnej, L. s.: 474.
	Komisji emigracyjnej, L. s. 481.
	Komisji sanitarnej, L. s.: 511, 512, 513, 514.
	Komisji przemysłowej, L. s.: 564.
	Marszałek po odczytaniu petycji L. s.: 491 udziela głosu p. Weiglowskiemu dla poparcia tej petycji.
	Ponieważ p. Weigel jest nieobecny w Izbie, sekretarz odczytuje w dalszym ciągu spis petycji.

Marszałek wzywa p. sekretarza Urbańskiego do odczytania złożonego do łaski marszałkowskiej wniosku.

Sekretarz p. Urbański czyta następujący wniosek:

W n i o s e k.

Interpelacya wniesiona w ubiegłej kadencji sejmowej do Wysokiego Rządu, aby baczniejszym przestrzeganiem obowiązujących ustaw zapobiegł rabunkowemu trzebieniu lasów, nie odniosła skutku. Pełno zewsząd skarg, że jeśli tak dalej pójdzie, to niezadługo znikną lasy z powierzchni Galicyi.

Wszystkie lasy kapituły Przemyskiej są już na ukończeniu. Podkarpacie świeci pustkami, a piaszczyska na całej przestrzeni między Wisłą a Sanem zamieniają się w pustynie.

Usiłowania Wydziału krajowego około zalesienia wydm nie na wiele się przydadzą, jeżeli w ślad za niemi niszczyć będzie siekiera wszystko co się da. Taka gospodarka jak dzisiejsza leśna prowadzi kraj do ruiny zupełnej.

Aby złemu zapobiedz, upraszają podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:
następujące wnioski:

1. Sejm wzywa Rząd, aby bacznie i stanowczym przestrzeganiem odnośnych przepisów zapobiegł dalszemu trzebieniu lasów;

2. poleca się Wydziałowi krajowemu, aby okólnikiem do Rad powiatowych zazawezwał je do współdziałania w tym kierunku z Rządem, a to zwracając uwagę jego na pustoszenie lasów;

3. poleca się Wydziałowi krajowemu, aby rok rocznie przedkładał Sejmowi statystyczne dane co do drzewostanu i powierzchni obszarów zajętych pod kulturę leśną.

Lwów dnia 9. stycznia 1896.

Wnioskodawca:
Franciszek Krempa

Dr. Bernadzikowski, Antoni Styła, A. Średniawski, Data, Kramarczyk, W. Szwed, Weigel, Dworski, Szczepanowski, Goldman, Romanowicz, Bojko, Wójcik, Nowakowski, Klemensiewicz, Vayhinger.

Marszałek oznajmia, że wniosek ten postawi na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

P. Klemensiewicz przemawia pod względem formalnym i wnosi, ażeby petycję Ls. 459, Wydziału powiatowego w Łańcucie o zwrócenie kaucyi złożonej przy zaciągnięciu pożyczki komunalnej w Banku krajowym, przydzieloną komisji petycyjnej, przekazano komisji bankowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie zmiany statutu miasta Lwowa.

Sprawozdawca uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi odesłanie tego przedłożenia do komisji gminnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Dunajewskiego w przedmiocie zmiany ustawy gminnej w kierunku stworzenia gmin okręgowych.

P. Dunajewski motywuje swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi odesłanie tego wniosku do komisji gminnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Kramarczyka o zniesienie instytucji notaryatu.

P. Kramarczyk motywuje swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi przekazanie tego wniosku do komisji prawniczej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Brzozowskiego.

Sprawozdawca p. Chamiec czyta sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Zdzisława Skrzyńskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Brzozowskiego uznać za ważny.

Przemawia p. Styła i wnosi, aby za twierdzenia tego wyboru odroczyć aż do przeprowadzenia dochodzeń co do nadużyć przy wyborach dokonanych.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia c. k. Komisarz rządowy Radea Dworu hr. Włodzimierz Łoś.

Po zamknięciu dyskusji przemawia p. sprawozdawca Chamiec.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Styły, a następnie w oddzielnem głosowaniu przyjmuje powyższy wniosek Wydziału krajowego.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Ropczyckiego.

Sprawozdawca p. Chamiec czyta sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Józefa Michałowskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Ropczyckiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Samborskiego.

Sprawozdawca p. Chamiec czyta sprawozdanie Wydziału krajowego zakończone następującym wnioskiem.

Wysoki Sejm raczy wybór p. Feliksa Sozańskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Samborskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Turczańskiego.

Sprawozdawca p. Chamiec czyta sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Bronisława Osuchowskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Turczańskiego uznać za ważny.

Przemawia p. Okuniewski i stawia następujący wniosek:

Wybór posła Osuchowskiego z powiatu Turczańskiego uznaje się za nieważny.

Gdyby ten wniosek nie otrzymał większości, stawia p. Okuniewski ewentualny drugi wniosek; ażeby weryfikację wyboru posła z mniejszych posiadłości pow. Turczańskiego odroczyć aż do zbadania protestu przez c. k. Namiestnictwo.

Izba popiera te wnioski.

Przemawia c. k. Komisarz rządowy Radea dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Po zamknięciu dyskusji przemawia sprawozdawca p. Chamiec.

Izba w głosowaniu odrzuca pierwszy wniosek p. Okuniewskiego, następnie w oddzielnem głosowaniu odrzuca ewentualny drugi wniosek p. Okuniewskiego, a wreszcie w oddzielnem głosowaniu przyjmuje powyższy wniosek Wydziału krajowego.

Marszałek wzywa pp. sekretarzy do odczytania roty przyrzeczenia po polsku i po rusku.

Sekretarz p. Zdzisław Tarnowski odczytuje rotę przyrzeczenia po polsku.

Sekretarz p. Karatnicki odczytuje rotę przyrzeczenia po rusku.

Marszałek wzywa sekretarza p. Stan. Niezabitowskiego do odczytania tych posłów, których wybory uznano za ważne, a którzy jeszcze nie złożyli przyrzeczenia.

Sekretarz p. Stan. Niezabitowski odczytuje spis.

Przyrzeczenie składają na ręce Marszałka posłowie: Czecz, Weigel, Jordan, Zajączkowski, Szeliski, Wodzicki, Tarnowski Stanisław, Paszkowski, Madeyski, Górski, Skrzyński Zdzisław, Michałowski i Sozański.

Marszałek oznajmia, że jeżeli Izba nie ma nic przeciw temu, weźmie wprzód pod obrady punkt 6. porządku dziennego, z powodu, że sprawozdawca p. Vivien będzie później przeszkodzony.

Ponieważ nikt się temu nie sprzeciwia Marszałek oznajmia, iż przystępuje do punktu szóstego porządku dziennego, którym jest:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie kraj. szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie.

Sprawozdawca p. Vivien, na wniosek sekretarza p. Urbańskiego uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do sprzedania karczmy wraz z gruntem, położonej przy przewozie na Wiśle.

3. Dotychczasowy etat osób i płac grona nauczycielskiego w krajowej szkole średniej rolniczej w Czernichowie przestaje obowiązywać z dniem 1-szym stycznia 1896 i z tym dniem wchodzi w życie następujący:

I.

Grono nauczycielskie krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie składa się:

1. Z dyrektora, kapelana i co najwyżej ośmiu nauczycieli do wykładu nauk zasadniczych i ogólnie kształcących;

2. Z nauczyciela instruktora do robót praktycznych;

3. Z prefekta internatu;

4. Z odpowiedniej liczby nauczycieli niestałych, tj. adjunktów i docentów.

II.

Wymienieni pod 1. 2. 3. są urzędnikami krajowymi ze wszystkimi prawami i obowiązkami, określonymi w ustanowie służby krajowej i w statucie emerytalnym.

III.

1. Dyrektor otrzymuje wolne pomieszkanie i pobiera: roczną stałą płacę w kwocie 2000 zł., dodatek aktywalny w rocznej kwocie 320 zł., i dodatek pięcioletni w kwocie 200 zł. rocznie.

2. Kapelan i nauczyciele do nauk zawodowych, zasadniczych i ogólnie kształcących otrzymują wolne pomieszkanie i pobierają roczną stałą płacę w kwocie 1400 zł. dodatek aktywalny o rocznych 260 zł i dodatek pięcioletni w kwocie 200 zł. rocznie.

3. Nauczyciel instruktor otrzymuje wolne pomieszkanie i pobiera roczną stałą płacę w kwocie 800 zł. dodatek aktywalny w rocznej kwocie 140 zł. i dodatek pięcioletni w kwocie 100 zł. rocznie.

4. Prefek otrzymuje wolne kawalerskie pomieszkanie, wikt w naturze i światło i pobiera roczną stałą płacę 800 zł. i dodatek pięcioletni w kwocie 100 zł.

IV.

1. Dodatek pięcioletni nadaje Wydział krajowy każdemu z tych nauczycieli podług powyżej oznaczonej stopy, skoro tenże pełnił na jednej i tej samej posadzie służbę przez pięć lat nieprzerwanie.

Służba pełniona przy innych urządach lub szkołach niekrajowych, chociażby przyjąta została do emerytury, nie będzie poli-

czona przy wymiarze dodatku pięcioletniego. Dodatek pięcioletni nie może być udzielony jednemu i temu samemu nauczycielowi na tej samej posadzie częściej jak 5 razy t. j. za 25 lat nieprzerwanej służby. Dodatek ten stanowi część płacy i będzie doliczony do stałej płacy przy wymiarze emerytury.

2. Dodatek aktywalny nie może być policzony do emerytury.

V.

1. Nauczyciele niestali krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie nie są urzędnikami krajowymi i nie mają prawa do emerytury a o wysokości ich wynagrodzenia stanowi każdorazowy budżet funduszu krajowego.

2. Stanowisko nauczycieli niestałych ich prawa i obowiązki określają bliżej statut organizacyjny szkoły Czernichowskiej, tudzież regulamina i instrukcje, wydane na podstawie statutu.

W rozprawie ogólnej nie zabiera nikt głosu, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i głosując oddzielnie nad każdym ustępem wniosku, uchwała cały wniosek komisji w brzmieniu powyżej podanem.

Sprawozdawca wnosi przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania.

Izba przyjmuje ten wniosek a następnie w oddzielnem głosowaniu uchwała w całości wniosek komisji w trzeciem czytaniu.

Następuje teraz punkt piąty porządku dziennego, któryu jest:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi do pobierania opłat mytniczych na rzecz utrzymania drogi gminnej Tuchów-Olszyna.

Sprawozdawca czyta sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej uchwały:

U c h w a ł a

o udzieleniu koncesyi do pobierania opłat mytniczych na rzecz utrzymania drogi gminnej Tuchów-Olszyny.

Art. I

Na przeciąg lat pięciu, od wejścia w wykonanie tej uchwały, nadaje się prawo do pobierania opłat mytniczych na drodze gminnej Tuchów-Olszyny, Wydziałowi powiatowemu w Tarnowie, jako władzy nadzorującej na rzecz tejże drogi, do utrzymania której obowiązane są zresztą gminy i obszary dworskie, przez których terytorium omyconą droga przechodzi, uiszczając prestacje w myśl postanowień ustawy drogowej.

Opłatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

1. Myto drogowe:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.;
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

2. Myto mostowe na rzece Białe.

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.,
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.,
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. II.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie powyższego projektu uchwały *en bloc*.

Izba przyjmuje wniosek przyjęcia powyższej uchwały *en bloc*, poczem w oddzielnym głosowaniu uchwała cały projekt uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Następuje:

Wybór komisji emigracyjnej z 15 członków.

Na skrutatorów powołuje Marszałek pp. Teodorowicza, Szeliskiego, Kulczyckiego, Bielańskiego i Średniawskiego.

Po zebraniu przez skrutatorów kartek głosowania, Marszałek wzywa pp. sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacji.

Sekretarz p. Stanisław Niezabitowski czyta następujący wniosek:

W n i o s e k.

Zważywszy, że ustawa z dnia 23 maja 1883 r., Nr. 83 Dz. p. p. normująca postępowanie celem utrzymania zgodności faktycznego stanu posiadania gruntów z księgami gruntowymi i katastrem, a w szczególności §. 56. alinea III. tejże ustawy nadający pewne uwzględnienia w opłatach stempowych i należnościach prawnych wyraźnie postanawia: że zmiany w stanie posiadania gruntów, co do których spisane dokumentu nie nastąpiło, przy pierwszej sposobności dochodzeń przez urzędników pomiarowych (geometrów ewidencyjnych) zgłoszone nie mogą być przedmiotem przypisania wyższych należności prawnych nawet wtedy, gdyby się władza o zawarciu rzeczonych interesu zkąd inną dowiedziała;

zważywszy, że urzędnicy pomiarowi przyjmując zgłoszenia co do zaszłych zmian posiadania gruntów włościąńskich, przedkładają sformowane w tym przedmiocie przez siebie „arkusze zgłoszeń“ c. k. Sądowi hipotecznym i c. k. urzędowi podatkowym, — pierwszym w tym celu, aby przynaglały strony do uregulowania hipoteki, to jest do żądania wpisu prawa własności i zaprowadzenia zgodności faktycznego posiadania z księgą gruntową, drugim, celem przypisania podatku gruntowego i wymiaru należności prawnej od przeniesienia tytułu własności;

zważywszy dalej, że c. k. urzędy podatkowe po przesłuchaniu i zbadaniu tytułu nabycia, arkuszyki zgłoszeń wraz z protokołem dochodzenia przeselażą właściwej władzy wymiarowej, która wbrew przepisowi §. 56. powołanej ustawy, powołując się na przepis §. 80 ces. pat. z 9. lutego 1850, Nr. 50 Dz. pp. wymierzają dwukrotną należność przenośną;

zważywszy wreszcie, że gdy następnie dokument prawny co do tegoż samego przedmiotu spisany i c. k. urzędowi podatkowemu w odpisie przedłożonym zostanie, następuje zwyczajnie (dla braku ewidencji) znów ponowny wymiar należności, że zatem strony miasto jednorazowej płacą trzechkrotną należność;

zważywszy, że postępowanie takie jest bezprawnem a dla ludności wiejskiej bardzo dotkliwym i krzywdzącym,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby polecił wszystkim urzędowi wymiarowemu, iżby się ściśle do przepisu §. 56. ust. z dnia 23. maja 1883 r., Nr. 83 Dz. p. p. stosowały, w danych wypadkach zawsze tylko pojedynczą należność przenośną przypisywały i ściągaly, aby wpłaconą należność w dokładnej utrzymywano ewidencji tak, iżby po złożeniu odpisu dokumentu prawnego ponowny wymiar nie miał już miejsca, wreszcie aby przypis podwyższonej należności według §. 80. ces. pat. z dnia 9 lu-

tego 1850 r. wtedy tylko miał miejsce, jeśli zamiar ukrócenia wysokiego Skarbu przez zatajenie interesu jest udowodnionym.

Lwów dnia 11. stycznia 1896.

Wnioskodawca:
Klemensiewicz.

Dworski, Dr. Loewenstein, Romanowicz, Vayhinger, Fruchtman, T. Merunowicz, Weigel, Słotwiński, Żardecki, Goldmann, Jahl, Pohorecki, Warzecha, Potoczek, Dr. Olpiński, Pogonowski, Kramarczyk, J. Data, W. Szwed, Wójcik, Bojko, Styła, A. Średniawki, F. Krempa, Dr. Bernadzikowski

Marszałek zawiadamia, iż pierwsze czytanie tego wniosku zamieści na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Sekretarz p. Stanisław Niezabitowski czyta następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego:

I n t e r p e l a c y a

Do Pana Komisarza rządowego.

Zważywszy, że dziś kupno i sprzedaż bydła i świń na targach odbywa się na chybitraf — a ceny ustanawiają między sobą handlarze będący najczęściej w zмовie ze sobą;

zważywszy, że w krajach, gdzie się prowadzi porządne gospodarstwo publiczne, na targowicach są wagi do ważenia bydła.

Zapytujemy Pana Komisarza rządowego, czy Wysoki Rząd nie byłby skłonny w porozumieniu z Wydziałem krajowym wydać okólnik zarządzający, aby na wszystkich targowicach w kraju były wagi bydlęce, a nadto, aby na tychże targowicach umieszczone były wykazy cen targowych z większych targów krajowych i pozakrajowych, pod nadzorem Władz.

Lwów dnia 11. stycznia 1896.

Stanisław Potoczek.

Kramarczyk, W. Szwed, Data, Warzecha, Klemensiewicz, Żardecki, Hamorak,

J. Bojko, Wójcik, A. Styła, Krempa, Dr. Bernadzikowski, Okuniewski, A. Średniawski, Ostapczuk, Dr. Olpiński.

Marszałek oświadcza, że interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Zdzisław Tarnowski czyta następujący wniosek:

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w drodze właściwej zarządził: że od bydła, które z powodu nieszczęśliwych wypadków odróżnione być muszą, a w tejże samej graninie skonsumowane zostaną, nie należy się żadna opłata podatku konsumcyjnego i że warunek ten w kontraktach między c. k. Skarbem a dzierżawcami podatku konsumcyjnego od mięsa zawieranych na przyszłość zamieszczanym być ma.

Lwów dnia 11. stycznia 1895.

Wnioskodawca:
Klemensiewicz.

Romanowicz, Rotter, Vayhinger, Dworski, Warzecha, Żardecki, Potoczek, Kramarczyk, Data, W. Szwed, Wójcik, Bojko, A. Styła, A. Średniawski, Krempa, Dr. Bernadzikowski.

Marszałek oznajmia, iż pierwsze czytanie tego wniosku postawi na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Sekretarz p. Karatnicki czyta następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego:

I n t e r p e l a c y a

do Pana Komisarza rządowego.

Jeszcze w jesieni 1893, a następnie na wiosnę w r. 1894 wyrządziły dziki, hodowane w lesie p. Romaszkana w Repużyńcach, w powiecie Horodeńskim, ogromne szkody w ziemiopłodach włościanom Repużyńskim.

Poszkodowani włościanie Repużyńscy wniesli jeszcze w r. 1893 prośbę do c. k.

Starostwa Horodeńskiego o przyznanie odszkodowania i przy przesłuchaniu ich następnie w starostwie wykazali, że p. Romaszkan z ich szkodą rzeczywiście hoduje kukurudzą i ściernem dzikie świnię w swoim lesie.

Od tego czasu mija już dalej trzeci rok, a Starostwo Horodeńskie, pomimo kilkakrotnych prośb osobistych i pomimo przyrzeczeń, że sprawę już raz załatwi, dotychczas nic nie zrobiło.

Zapytujemy przeto Wysoki Rząd, jak on usprawiedliwia takie lekceważenie krzywd włościańskich z równoczesnem protegowaniem sportu pańskiego ze strony c. k. Starostwa i kiedy już raz nastąpi rozstrzygnięcie powyższej sprawy?

Dr. Okuniewski.

Barwiński, T. Zajączkowski, Bazyli Niebyłowiec, Nowakowski, Ostapczuk, Wójcik, Styła, A. Średniawski, Bojko, Potoczek, Data, Warzecha, Kramarczyk, W. Szwed, Karatnicki.

Marszałek oznajmia, iż interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Karatnicki czyta następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego:

Interpelacja

do Pana Komisarz rządowego.

W sprawie przedkładania przez urzędy parafialne c. k. Starostwom spisów młodzieży, obowiązanej do służby wojskowej, odpowiedział Komisarz rządowy na posiedzeniu sejmowem dnia 18. maja 1893 na interpelację posłów ruskich, że c. k. Rząd krajowy „nie widzi powodu, dlaczego by język ruski miał być wykluczony przy przedkładaniu takich spisów“.

Pomimo tego c. k. Starostwo w Stryju pozwracało w roku bieżącym wielu urzędom parafialnym spisy, zestawione w języku ruskim, jak naprzykład urzędowi pa-

rafialnemu w Hrebenowie, w Dołhem, w Górnem, Tuchli i Uhersku z nakazem pod dniem 12. października 1895 do l. 21.758, by wykazy ruskie zamienione zostały na wykazy w języku łacińskim, a to pod grozą odpowiedzialności dotyczącego proboszcza.

Ponieważ p. Komisarz rządowy oświadczył, że „c. k. Namiestnictwo nie omieszką odpowiednio pouczyć Starostwa Galicyi wschodniej pod tym względem“, — przeto podpisani zapytują:

I. Czy c. k. Namiestnictwo wydało już od r. 1893 takie pouczenie c. k. Starostwom Galicyi wschodniej?

II. Jeżeli wydało, to jak usprawiedliwi takie postępowanie c. k. Starostwa w Stryju z językiem ruskim, postępowanie, sprzeciwiające się ustawom zasadniczym i rozporządzeniom władzy wyższej?

III. Co zamierza Wysoki Rząd uczynić, by zniewolić c. k. Starostwo Stryjskie, do poszanowania praw języka ruskiego, a w szczególności zaś, by zniewolić je do przyjmowania wspomnianych spisów ruskich i do odpowiadania na ruskie podania po rusku, a ruskich proboszczy uwolnić od „grozy odpowiedzialności za używanie języka ruskiego i od niepotrzebnych rekursów.

Dr. Okuniewski.

Tytus Zajączkowski, St. Nowakowski, Al. Barwiński, Ostapczuk, Kulczycki, Bazyli Niebyłowiec, Wójcik, Styła, Bojko, F. Krempa, A. Średniawski, Sawczak, Hamorak, Karatnicki.

Marszałek oznajmia, że interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Urbański czyta następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego:

Interpelacja

do JW. Pana Komisarza rządowego.

Ponieważ o regulacją rzeki Soły upominano się w Wysokim Sejmie już kilka-

kakrotnie, wskutek czego zapadł projekt w r. 1893, iż regulacja rzeki Soły począwszy od Żywca aż pod Oświęcim do ujścia Wisły ma być przeprowadzoną a narzeczcie na ostatniej sesji ubiegłego peryodu zapadła uchwała Sejmowa tej treści:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby zaprojektowaną regulację rzeki Soły w ciągu roku 1895 przeprowadził, a pomimo tego regulacja owa ani przeprowadzoną ani nawet rozpoczętą nie została.

Przeto podpisani zapytują, dlaczego uchwała dotycząca wykonaną nie została i o ile i kiedy Wysoki Rząd jest skłonny do przystąpienia i rozpoczęcia tychże robót regulacyjnych około rzeki Soły i Koszanawy z wszelkimi dopływami.

Lwów dnia 3. stycznia 1896.

Interpelujący
W. Szwed.

T. Kramarczyk, Potoczek, Data, Wazrecha, Wójcik, Klemensiewicz, Theodorowicz, J. Bojko, A. Styła, Krempa, Nowakowski, Dr. Bernadzikowski, Ostapczuk, Żardecki.

Marszałek oznajmia, iż interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Urbański odczytuje następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego:

Interpelacja

Do JW. Pana Komisarza rządowego.

Przed czterema laty powierzona była w Urzędzie podatkowym Jarosławskim czynność odbierania podatku od włościan adjunktowi podatkowemu Bazylemu Kulczyckiemu, który pobierał podatki przez 2 lata i obracał te kwoty na swoje potrzeby, kwity na pobrane pieniądze podsuwał kierownikom Urzędu podatkowego (poborcy i kontrolorowi) do podpisu i doręczał kontrzybentom. Sprzeniewierzywszy w ten sposób około 4.000 zł. umknął do Ameryki.

Krajowa Dyrekcyja Skarbu zarządziła natychmiast na wiosnę 1893 r. dochodzenie przeciw kierownikom Urzędu podatkowego, jednakże co do odpisania podatków ściągniętych i formalnie pokwitowanych nie postanowiła, lecz owszem nakazała ponownie ściągnąć od włościan raz już uiszczone daniny. W myśl ustaw za malwersacye urzędnika podatkowego popełnione na kontrzybentach, skarb sam ponosić ma szkodę skoro się okaże, że z majątku przestępcy nie można ściągnąć odnośnych kwot. Krajowa Dyrekcyja Skarbu winna przystąpić stanowczo do odpisania zapłaconych i formalnie pokwitowanych podatków a nie narażać najbiedniejszej ludności na takie krzywdy.

Zapytujemy Wysoki Rząd, czy nadużycia te podniesione publicznie w pismach sprawdził lub sprawdzi i czy uczynił względnie uczyni co należy dla ochrony poszkodowanych aby drugi raz nie płacili raz już zapłaconych podatków.

We Lwowie dnia 11. stycznia 1896.

Interpelujący:
A. Średniawski

F. Krempa, A. Styła, Bojko, Wójcik, Data, Nowakowski, W. Szwed, Kramarczyk, Żardecki, Hamorak, Weigel, Dworski, Szczepanowski, Romanowicz, Goldmann, Klemensiewicz.

Marszałek oznajmia, że interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Urbański czyta następujący wniosek:

Wniosek

Zważywszy, że w naszym kraju w przedsiębiorstwach finansowych, przemysłowych i handlowych daje się uczuwać dotkliwie brak pracowników, do zajęć handlowych fachowo wykształconych;

zważywszy, że dla prawidłowego rozwoju spółek produkcyjnych i innych przed-

siębiorstw przemysłowych — zwłaszcza zaś tych, które są subwencyonowane z krajowego funduszu przemysłowego, koniecznem jest lepsze zorganizowanie zbytu ich wyrobów, i w ogóle zaopiekowanie się ich czynnością handlową;

zważywszy, że coraz liczniej powstające sklepiki wiejskie, które nastroczają ludności włościańskiej korzystną sposobność zarobku, potrzebują nietylko finansowego poparcia, ale bardziej jeszcze instrukcyjnej pomocy i fachowej kontroli;

zważywszy, że w interesie pomyslnego rozwoju produkcji rolniczej i przemysłowej w ogólności wypada także otoczyć i handel równomierną opieką kraju:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do prowizorycznego utworzenia już w r. 1896 fachowego organu doradczego dla spraw handlowych — bądź samoistnego, albo też w połączeniu z istniejącą „Komisją krajową dla spraw przemysłowych.“

II. Do rozporządzenia Wydziału krajowego wstawia się w budżet krajowy na rok 1896 kwotę 15.000 złr. na cele popierania rozwoju handlu krajowego. Z tego kredytu miałby mianowicie Wydział krajowy pokrywać następujące wydatki:

- a) udzielać stypendya na kształcenie sił nauczycielskich dla szkół handlowych, tudzież specjalistów do zawodów handlowych;
- b) subwencyonować szkolnictwo handlowe i pokrywać koszta wydawnictwa odpowiednich podręczników szkolnych;
- c) udzielać zasiłków na koszta utrzymania fachowych lustratorów sklepików wiejskich;
- d) wspierać kredytem bezprocentowym działalność handlową Towarzystwa Kółek rolniczych;

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przyspieszył utworzenie we Lwowie na ra-

zie jednej przynajmniej wyższej szkoły handlowej, jako zakładu państwowego, tudzież ażeby zapewnił zasiłki ze skarbu państwa dla mogących powstawać w Galicyi niższych szkół handlowych.

Lwów dnia 11. stycznia 1896.

Teofil Merunowicz
Wnioskodawca.

Słotwiński, Dworski, Klemensiewicz, Vayhinger, Szczepanowski, L. Wiśniewski, Dr. Bernadzikowski, Rotter, Marchwicki, Weigel, Pohorecki, Dr. Olpiński, d'Abancourt, Dr. Jakliński, Żardecki.

Marszałek oznajmia, iż pierwsze czytanie tego wniosku postawi na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Sekretarz p. Urbański, czyta następujący wniosek:

W n i o s e k.

Zważywszy, że powszechnie w kraju czuć się daje brak zarobku dla naszej ludności włościańskiej, także często wśród rzemieślników, oficyalistów i t. p.;

zważywszy, że natomiast trafia się często brak robotników i służby w niektórych okolicach kraju.

Dotychczasowe prywatne bióra stręczeń nie odpowiadają celowi, bo działając w ciasnym zakresie, nie mogą zaspokoić ani w tysiącznej części ogólnej potrzeby, pomimo kosztów jakie z tym są połączone.

Rozwiązanie tej kwestyi, leży w interesie kraju i jego najżywotniejszych potrzeb socyalnych.

Tę ważną kwestyą udało się rozwiązać pomyslnie księstwu Luksemburskiemu w sposób nader dogodny i niekosztowny przez zaprowadzenie giełdy pracy: połączonej ściśle z urzędami pocztowymi.

Podobna instytucya byłaby niezmiernie użyteczną i dla naszego kraju, dlatego

załączając broszurkę Tow. handlowo-geograficznego z wzorami postanowień giełdy i objaśnieniami, upraszamy:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się Rząd, ażeby wydał odpowiednie postanowienia co do zaprowadzenia w Galicyi pocztowej giełdy pracy, na wzór takiejże giełdy zaprowadzonej w księstwie Luksemburskiem i takową jak najrychlej wprowadził w życie.

Lwów dnia 11. stycznia 1896.

Wnioskodawca
A. Średniawski.

Bojko, F. Krempa, Wójcik, Hamorak, Potoczek, Kramarczyk, W. Szwed, Warzecha, Dr. Bernadzikowski, Ostapczuk, Nowakowski, Okuniewski, Żardecki.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie tego wniosku postawi na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Sekretarz p Stanisław Niezabitowski czyta następujący wniosek:

W n i o s e k.

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przy układach z rządem węgierskim w sprawie odnowienia traktatu cłowo-handlowego, strzegąc najstaranniej interesów ekonomicznych tej połowy monarchii, a w jej obrębie także Galicyi, dążył w szczególności do tego:

1) aby stanowczo uchylone zostały niekorzyści, wynikające dla krajów austriackich, a w szczególności także dla Galicyi z nierównego w obu połowach monarchii wykonywania przepisów odnoszących się:

- a) do podatków konsumcyjnych,
- b) do zaraz bydłych,
- c) do obrotu z mlewem.

2) aby uchylone zostały nadzwyczajne ulgi, udzielane przez koleje węgierskie

przy wywozie produktów węgierskich a w szczególności płodów rolniczych i wyrobów mącznych do krajów austriackich.

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przez odpowiednią politykę kolejową w obrębie własnego państwa a nadto w drodze porozumienia na podstawie wznowionego art. VIII. traktatu cłowo-handlowego dążył do tego, iżby uchylone zostało dla krajów austriackich, a w szczególności dla Galicyi wielkie utrudnienie w konkurencyi z produkcją węgierską, tak na targach zagranicznych jak przedewszystkiem na własnych targach krajowych ztąd wynikające, że taryfy towarowe austriackie są wyższe od węgierskich.

Lwów dnia 10. stycznia 1896.

Wnioskodawca
Tadeusz Pilat.

Stan. Stadnicki, J. Męciński, St. Bryczyński, F. Rozwadowski, Gnoiński, St. Polanowski, Z. Dembowski, Skałkowski, Zdzisław Obertyński, Starzyński, Stanisław Dzieduszycki, Szeptycki, Gniewosz, Sala, J. Puzyna, Bielański, Schnell, Horodyski, Klemens Dzieduszycki, Piniński, Stecki, Theodorowicz, Rudrof, Onyszkiewicz, Urbanski, Wł. Kozłowski, Krzysztofowicz, Kraiński, Abrahamowicz, Jaworski, Szeliński, Sozański.

Marszałek oznajmia, iż pierwsze czytanie tego wniosku zamieści na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Marszałek wzywa sprawozdawcę komisji skrutacyjnej do ogłoszenia rezultatu głosowania do komisji emigracyjnej.

Sprawozdawca p. Szeliński zdaje sprawę ze skrutynium wyboru komisji emigracyjnej:

Na 100 głosujących, wybrani zostali pp.: Data, Dzieduszycki Stanisław, Jędrzejowicz Franciszek, Kramarczyk, Merunowicz, Męciński, Nieabitowski Witold, Os-

tapczuk, Pilat, Piniński, Sala, Vivien i Wachnianin jednogłośnie; Bernadzikowski 59 głosami, Zagórski 68 głosami.

Marszałek konstatuje, że powyżej wymienieni wybrani zostali i wzywa komisję tę do ukonstytuowania się.

Wobec wyczerpania porządku dziennego sekretarz poseł Urbański odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Marszałek zamyka posiedzenie i назнача następne na dzień 14. stycznia b. r. godzinę 10. przed połud.

Koniec posiedzenia o godzinie 2. minut 5 po południu.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

Zdzisław Tarnowski w. r.
Stanisław Niezabitowski w. r.